

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 430/2014
17.12.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца ЈКП „Паркинг сервис Београд“, кога заступа Г.А., адвокат из Б., против туженог М.С., из Б., чији је пуномоћник Р.Н, адвокат из Б., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној у смислу члана 395. ЗПП, против пресуде Вишег суда у Београду Гж.број 14753/10 од 31.10.2012. године, у седници већа одржаној дана 17.12.2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање по ревизији туженог као изузетно дозвољеној у смислу члана 395. ЗПП.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж.број 14753/10 од 31.10.2012. године, у првом ставу изреке у делу у коме је одбијена жалба туженог и потврђена пресуда Петог општинског суда у Београду П. број 2392/09 од 12.10.2009. године у првом ставу изреке, тако што се наведена првостепена пресуда преиначује и тужбени захтев тужиоца одбија за исплату износа од 1.700,00 динара са законском затезном каматом почев од 13.08.2007. године као дана подношења тужбе до исплате, као неоснован.

У осталом делу ревизија туженог се **ОДБИЈА**.

Образложење

Пресудом Петог општинског суда у Београду П. број 2392/09 од 12.10.2009. године у првом ставу изреке одржано је на снази решење о извршењу Четвртог општинског суда у Београду И. број 8228/07 од 13.08.2007. године. Другим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 8.000,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж.број 14753/10 од 31.10.2012. године, првим ставом изреке одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Петог општинског суда у Београду П. број 2392/09 од 12.10.2009. године у првом ставу изреке. Другим ставом изреке преиначена је одлука о трошковима

парничног поступка садржана у другом ставу изреке Петог општинског суда у Београду и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 4.900,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде под претњом извршења.

Против пресуде Вишег суда у Београду Гж.број 14753/10 од 31.10.2012. године, тужени је преко пуномоћника изјавио ревизију као изузетно дозвољену у смислу члана 395. ЗПП. сматрајући да је спорна правна природа потраживања по основу налога за плаћање доплатне карте Паркинг сервису и то не само по питању уставности и законитости, већ и ради оцене рока застарелости наведеног потраживања.

Апелациони суд у Београду својим решењем РЗ-42/14 од 09.04.2014. године предложио је Врховном касационом суду одлучивање о ревизији туженог у смислу члана 395. ЗПП. У решењу Апелационог суда се наводи да у спору за наплату новчаног потраживања тужиоца по основу налога за плаћање доплатне карте и на име трошкова опомене, првостепени и другостепени суд су изразили став да спорно потраживање застарева у општем року застарелости од 10 година који је предвиђен чланом 371. Закона о облигационим односима, јер не спада у групу потраживања која по члану 378. став 1. истог закона застаревају у року од годину дана, нити у групу потраживања која застаревају у року од три године у смислу члана 372. истог закона. У одлучивању о овом спорном питању применили су члан 19. Одлуке о јавним паркиралиштима („Службени лист Града Београда“ број 18/03 и 3/06). Међутим, иста одредба била је садржана и у члану 21. Одлуке о јавним паркиралиштима („Службени лист Општине Суботица“ број 12/05 и 3/08), за коју је одлуком Уставног суда Уи. Број 16/09 од 27.10.2011. године утврђено да није у сагласности са Уставом и Законом. Поред тога, Апелациони суд у Крагујевцу је у Билтену судске праксе број 1/11 објавио усвојено правно схватање по којем се код наплате доплатних карата за паркирање у суштини ради о увећаној накнади (врсти казне) прописаној општинском одлуком и с обзиром да се ради о врсти комуналне услуге, потраживање исте застарева за годину дана, сагласно члану 378. став 1. тачка 1. Закона о облигационим односима.

На основу свих наведених разлога, Апелациони суд у Београду је предложио да Врховни касациони суд прихвати одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној, због разлике у примени општег рока застарелости из члана 371. ЗОО и посебног рока застарелости из члана 378. став 1. тачка 1. истог закона, на потраживање накнаде за доплатну карту, која разлика постоји у судској пракси, а и одлука Уставног суда којом је иста одредба садржана у одлуци Јавних паркиралишта Суботице проглашено неуставном и незаконитом, указује на оправдану потребу да Врховни касациони суд одлучи о посебној ревизији туженог, без обзира што се у конкретном случају ради о поступку у спору мале вредности.

Врховни касациони суд је прихватио предлог Апелационог суда у Београду за одлучивање по ревизији туженог као изузетно дозвољеној у смислу члана 395. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09), који се примењују на

основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11) и утврдио да је ревизија туженог делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац од туженог потражује 3.450,00 динара за паркинг услуге учињене 25.12.2003. године, 01.10.2004. и 11.12.2006. године. Читањем извода из пословних књига тужиоца утврђено је да тужени дугује по налогу од 25.12.2003. године 800,00 динара и трошкове опомене од 17.02.2004. године 50,00 динара, по налогу од 01.10.2004. године 800,00 динара и трошкове опомене од 21.10.2004. године 50,00 динара и по налогу од 11.12.2006. године 1.450,00 динара и трошкове опомене од 300,00 динара од дана 08.01.2007. године. То су трошкови за услуге паркирања за возило БГ ... власништво туженог. Тужилац је туженом доставио налоге за уплату доплатне карте заједно са трошковима опомене у укупном износу од 3.450,00 динара што тужени није уплатио тужиоцу.

На основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су применом одредбе члана 19. Одлуке о јавним паркиралиштима („Службени лист Града Београда“ бр. 18/2003, 3/2006) усвојили тужбени захтев тужиоца.

Одредбом члана 19. наведене одлуке прописано је да је корисник који поступа супротно одредбама чланова 16. и 17. став 2. исте одлуке, дужан да плати доплатну карту; да налог за плаћање доплатне карте издаје овлашћени контролор и уручује га кориснику, а када контролор није у могућности да уручи налог кориснику причвршћује га на возилу; достављање налога за плаћање доплатне карте на начин из става 2. овог члана сматра се уредним и доцније оштећење или уништење налога нема утицаја на ваљаност достављања и не одлаже плаћање доплатне паркинг карте; корисник паркирања дужан је да поступи по примљеном налогу и плати доплатну карту у року од 8 дана на начин који је означен у налогу.

У овом парничном предмету је спорно у ком року застаревају потраживања дуга код наплате доплатних карата за паркирање прописаних општинском или одлуком града.

Нижестепени судови су у конкретном случају закључили да се на потраживања ове врсте примењује општи рок застарелости од 10 година прописан одредбом члана 371. ЗОО. Сматрали су да ово потраживање не спада у ред потраживања за које је предвиђен краћи застарни рок у смислу члана 378. став 1. тачка 1. ЗОО по коме је рок застарелости потраживања једна година. Са друге стране у решењу Апелационог суда у Београду којим се предлаже одлучивање по ревизији туженог као изузетно дозвољеној се наводи усвојени став Апелационог суда у Крагујевцу који је објављен у Билтену судске праксе број 1/11 према коме се код наплате доплатних карата за паркирање у суштини ради о увећаној накнади прописаној општинском одлуком и о врсти комуналне услуге због чега исто потраживање застарева за годину дана сагласно члану 378. став 1. тачка 1. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 371. ЗОО предвиђено је да потраживања застаревају за 10 година, ако законом није одређен неки други рок застарелости.

Одредба члана 378. став 1. тачка 1. предвиђа једногодишњи рок застарелости за потраживања накнаде за испоручену електричну и топлотну енергију, плин, воду, димничарске услуге, одржавање чистоће, кад је испорука односно услуга извршена за потребе домаћинства.

Када се анализирају ове две одредбе Закона о облигационим односима, јасно произилази да у комуналне услуге набројане у члану 378. став 1. тачка 1. ЗОО не спадају услуге везане за трошкове паркирања.

Међутим, Закон о комуналним делатностима („Службени гласник РС“ број 16/997, 42/98) у члану 4. прописује да су комуналне делатности у смислу овог закона, делатности производње и испоруке комуналних производа и пружање комуналних услуга, који су незаменљив услов живота и рада грађана и других субјеката на одређеном подручју и то: пречишћавање и дистрибуција воде; пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода; производња и снабдевање паром и топлом водом; превоз путника у градском саобраћају; одржавање чистоће у градовима и насељима у општини; уређење и одржавање паркова зелених и рекреационих површина; одржавање улица, путева и других јавних површина у градовима и другим насељима и јавна расвета; одржавање депонија; уређење и одржавање гробља и сахрањивање. Ставом 2. истог члана предвиђено је да скупштина општине може као комуналне делатности, одредити и друге делатности од локалног интереса и прописати услове и начин њиховог обављања (димничарске услуге, одржавање јавних ВЦ-а, одржавање јавних купатила, кафилерија, јавних простора за паркирање, одржавање пијаца и пружање услуга на њима, одржавање јавних бунара и чесми, као и друге делатности од локалног интереса).

Одлука о јавним паркиралиштима Скупштине града Београда донета је на основу члана 13. Закона о комуналним делатностима којом се овлашћују скупштине општина да пропишу услове и начин организовања послова у вршењу комуналних делатности и услове за коришћење комуналних производа, односно комуналних услуга.

Из чињенице да је одлука о Јавним паркиралиштима Града Београда донета на основу Закона о комуналним делатностима којим су као комуналне делатности предвиђене између осталог и делатности које се односе на јавне просторе за паркирање, несумњиво је да се ради о комуналним услугама и да се на њих има применити одредба члана 378. став 1. тачка 1. Закона о облигационим односима. Према тој одредби за једну годину застаревају потраживања која се односе на накнаде комуналних услуга када је испорука односно услуга извршена за потребе домаћинства.

Следеће спорно питање је питање да ли физичко лице које вози сопствени аутомобил то чини за потребе домаћинства да би се на њега могла применити одредба овог члана. Врховни касациони суд сматра да путнички аутомобил припада свим члановима породичног домаћинства без обира на чије име номинално гласи, па је у овом случају опредељујуће да то није ауто који служи за потребе правног лица, нити за обављање привредне делатности, те да нема никаквог оправдања одвајати потребе физичког лица од потреба домаћинства. Због тога се на њих има применити једногодишњи рок застарелости,

што потврђује и чињеница да је за потраживања која су везана за правна лица Законом о облигационим односима одредбом члана 374. предвиђен рок застарелости од три године. Тиме је направљена јасна разлика између правних и физичких лица, па не може бити пресудна околност да ли физичко лице користи аутомобил за потребе домаћинства или само за своје сопствене потребе.

На основу свих изнетих аргумената, Врховни касациони суд сматра да се у конкретном случају има применити једногодишњи рок застарелости предвиђен одредбом члана 378. Закона о облигационим односима. Како је истакнут приговор застарелости потраживања, застарелост се мора ценити за сваки појединачни налог за плаћање. Тужба у овом спору поднета је 13.08.2007. године. Рачуни за паркинг услуге гласе на 25.12.2003., 01.10.2004. и 11.12.2006. године. Када се узме у обзир протек једногодишњег рока, очигледно је да је потраживање тужиоца по рачунима од 25.12.2003. и 01.10.2004. године застарело због чега је тужбени захтев ваљало одбити за укупан износ од 1.700,00 динара по ова два рачуна, због чега су и преиначене нижестепене одлуке.

У осталом делу, по трећем рачуну од 11.12.2006. године правилно је примењено материјално право јер није протекао једногодишњи рок застарелости, због чега је ревизија у том делу одбијена као неоснована као и у погледу одлуке о трошковима парничног поступка.

Са изложеног, а на основу члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке а на основу члана 407. став 1. као у првом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић,с.р.**